

Rapport

Datum: 28 september 2007
Rapportnummer: 2007/208

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat het Bureau Jeugdzorg Gelderland (voorheen de Stichting voor Jeugdbescherming en Jeugdhulpverlening in Gelderland, voorheen de Stichting voor Jeugd en Gezin) in de periode oktober 2001 tot het einde van de ondertoezichtstellingen, de door de rechter vastgestelde omgangsregeling onvoldoende heeft begeleid.

Voorts klaagt verzoeker erover dat het Bureau Jeugdzorg Gelderland in voornoemde periode niet naar behoren met hem heeft gecommuniceerd. In het bijzonder klaagt hij erover dat:

- hem in het gesprek op 19 juni 2002 is voorgeschreven hoe hij zich tijdens de ontmoetingen met B diende te gedragen;
- hij van te voren niet is gewaarschuwd dat een ontmoeting met B niet door zou gaan;
- voor het gesprek op 16 augustus 2002 geen agenda is opgesteld en dat hem tijdens het gesprek te weinig gelegenheid is geboden om zijn zienswijze naar voren te brengen;
- voor het gesprek op 17 september 2002 geen agenda is opgesteld en dat dit gesprek niet goed is geleid;
- niet is toegestaan dat van de gesprekken op 18 februari en 11 juni 2003 bandopnamen werden gemaakt;
- de eis van de moeder is ingewilligd dat bij het gesprek op 11 juni 2003 wel haar partner aanwezig zou zijn en niet verzoekers echtgenote;
- hij te laat en rauwelijks is geconfronteerd met de brieven van A;
- hem is verzocht om binnen drie dagen te reageren op een voortgangsrapportage over de kinderen;
- geen uitvoering is gegeven aan de in de hulpverleningsplannen voorgenomen frequentie van contacten met hem.

Beoordeling

I. Bevindingen

De ondertoezichtstelling

1. Bij beschikking van de arrondissementsrechtbank te Breda d.d. 12 januari 1996 werd de echtscheiding uitgesproken tussen verzoeker en zijn echtgenote en werd de moeder belast

met het ouderlijk gezag over hun kinderen A (geboren in 1991) en B (geboren in 1993). De kinderen werden bij beschikking van 13 maart 1996 door de kinderrechter onder toezicht gesteld van een gezinsvoogdijwerker. Beide ouders stonden op dat moment positief tegenover de ondertoezichtstelling. De ondertoezichtstelling van B eindigde op 13 september 2003, die van A op 26 mei 2004. Ten tijde van de ondertoezichtstelling woonden de kinderen bij de moeder.

De hulpverleningsplannen

2. In de hulpverleningsplannen voor de periode januari 2000 tot 4 juli 2002 is het voornemen opgenomen om eens in de zes weken contact te hebben met verzoeker. In de hulpverleningsplannen voor de periode 4 juli 2002 tot 5 april 2004 is het voornemen opgenomen om eens in de acht weken contact te hebben met verzoeker. In het hulpverleningsplan voor de periode 5 april tot 26 mei 2004 is van een voorgenomen contact met verzoeker geen sprake.

De klachten bij de klachtencommissies

3. Op 12 april 2002 diende verzoeker bij de interne klachtencommissie van het Bureau Jeugdzorg Gelderland een klacht in over het onvoldoende uitvoering geven aan de door de rechter vastgestelde omgangsregeling. Op 11 juni 2002 oordeelde de commissie de klacht voor wat betreft de periode maart 2000 tot december 2001 gegrond en voor wat betreft de periode vanaf december 2001 niet gegrond. De Algemeen directeur van het Bureau Jeugdzorg Gelderland conformeerde zich aan deze uitspraak. Ook de Interprovinciale klachtencommissie waartoe verzoeker zich vervolgens op 8 juli 2002 wendde, verklaarde de klacht over de uitvoering vanaf december 2001, op 4 oktober 2002 niet gegrond.

4. Op 14 november 2003 diende verzoeker opnieuw een klacht in bij de interne klachtencommissie. De klacht luidde als volgt:

Bureau Jeugdzorg communiceert niet naar behoren met verzoeker;

Bureau Jeugdzorg veronachtzaamt de door de rechter opgedragen taak met betrekking tot de omgangsregeling tussen verzoeker en zijn kinderen;

de nieuw aangestelde gezinsvoogdijwerker blijft in gebreke zich voor te stellen;

door steeds nieuwe gezinsvoogdijwerkers te benoemen onttrekt Bureau Jeugdzorg zich aan haar verantwoordelijkheid;

Bureau Jeugdzorg richt de hulpverlening op verzoeker in plaats van op de moeder en de kinderen.

De commissie deed uitspraak op 17 juni 2004 waarbij alleen de klacht over het zich niet voorstellen van de gezinsvoogdijwerker gegrond werd bevonden en de overige klachten niet gegrond. De Algemeen directeur van Bureau Jeugdzorg Gelderland conformeerde zich aan de uitspraak van de commissie.

De periode tot oktober 2001

5. Verzoeker die zijn kinderen sinds 1 juli 1995 niet meer had gezien, diende op 29 november 1995 bij de arrondissementsrechtbank te Breda een verzoek in tot vaststelling van een omgangsregeling met zijn kinderen. Gelet op de situatie op dat moment, wees de rechtbank dit verzoek af op 18 december 1995. Op 1 mei 1997 diende verzoeker bij de arrondissementsrechtbank te Arnhem opnieuw een verzoek in tot vaststelling van een omgangsregeling. Op 13 januari 1998 stelde de rechtbank een omgangsregeling vast van éénmaal per maand een woensdagmiddag onder begeleiding van de gezinsvoogdijwerker. In 1998 vonden een aantal ontmoetingen plaats. De moeder was echter van mening dat de omgang niet in het belang van de kinderen was en na 20 december 1998 vonden geen ontmoetingen meer plaats. De gezinsvoogdijwerker heeft getracht de moeder op andere gedachten te brengen maar vanaf maart 2000 wenste de moeder ook geen contact meer met de gezinsvoogdijwerker. In juli 2000 ontving de moeder een schriftelijke aanwijzing tot contactherstel met de gezinsvoogdijwerker. Eind december 2000 eiste verzoeker in kort geding nakoming van de door de rechter op 13 januari 1998 vastgestelde omgangsregeling. Deze eis werd door de president van de arrondissementsrechtbank te Arnhem toegewezen en de gezinsvoogdijwerker maakte - via de advocaat van de moeder omdat het contact tussen de moeder en de gezinsvoogdijwerker nog steeds niet was hersteld - afspraken voor een ontmoeting van verzoeker met zijn kinderen in maart en in april 2001. In februari 2001 kwam de moeder bij het gerechtshof te Arnhem op tegen de vonnissen in kort geding en de geplande ontmoetingen vonden geen doorgang. Ondanks dat het hof de vonnissen in kort geding bekrachtigde op 24 april 2001, bleef de moeder weigeren mee te werken aan de omgangsregeling. Ook volhardde zij in haar weigering om contact te hebben met de gezinsvoogdijwerker. Op 13 juni 2001 verzocht de moeder de arrondissementsrechtbank te Arnhem om beëindiging van de door de rechter vastgestelde omgangsregeling. Op 11 december 2001 wees de rechtbank dit verzoek af.

De gezinsvoogdijwerkers vanaf oktober 2001

6. In de periode waarop de klacht betrekking heeft was sprake van drie gezinsvoogdijwerkers: Bo. vanaf medio oktober 2001 tot medio juni 2003, Ae. vanaf juni 2003 tot in oktober 2003 en T. vanaf oktober 2003 tot het einde van de ondertoezichtstelling van A (26 mei 2004.). Ae. volgde Bo. op vanwege het feit dat Bo. zijn dienstverband beëindigde en T. volgde Ae. op wegens ziekte van Ae.

De omgang van verzoeker met A en B

7. Gelet op de voorgeschiedenis stelde Bo. zich na zijn aantreden als gezinsvoogdijwerker allereerst tot doel om het contact met de moeder en de kinderen te herstellen en hun vertrouwen te winnen. Verder legde Bo. contact met de school van de kinderen en met verzoeker.

8. In november en december 2001 had Bo. contact met de moeder, met haar advocaat en met de partner van de moeder. Daarbij werden over en weer verwachtingen uitgesproken en werden afspraken gemaakt voor huisbezoeken. Het eerste huisbezoek vond plaats op 16 januari 2002. Op 21 februari, 3 april, 2 mei en 24 mei 2002 vonden eveneens huisbezoeken plaats. Bij alle huisbezoeken stond het contactherstel met de vader én met de jeugdzorg centraal. In de gesprekken met de moeder werd ook gesproken over de opvoeding en ontwikkeling van de kinderen. Tijdens de gesprekken gaf de moeder aan mee te willen werken aan het contactherstel tussen verzoeker en zijn kinderen maar de kinderen zouden hiertoe niet moeten worden gedwongen. Uit de gesprekken die Bo. met A en B afzonderlijk voerde bleek dat de kinderen er veel moeite mee hadden om hun vader te ontmoeten. Vooral A had hier grote problemen mee en weigerde pertinent. B was tenslotte wel bereid zijn vader te ontmoeten maar alleen als Bo. daarbij aanwezig zou zijn. Dit bracht geen verandering teweeg in de houding van A ten opzichte van haar vader.

9. Bij het gesprek met de moeder, haar partner en de kinderen op 19 juni 2002 ter voorbereiding op de ontmoetingen van B met zijn vader, bleek dat B er opnieuw problemen mee had om zijn vader te ontmoeten. Door B op een aantal punten gerust te stellen, hem het belang te laten inzien van een ontmoeting én hem te verzekeren dat Bo. hem niet alleen zou laten, stemde B tenslotte toch in met een ontmoeting. Op 26 juni 2002 vond de eerste ontmoeting tussen verzoeker en B plaats. De ontmoeting verliep goed en B gaf op het eind aan zijn vader de volgende keer twee uur te willen zien in plaats van één uur.

10. Bij het huisbezoek van Bo. op 11 juli 2002 liet B toch weer weten dat hij voorlopig geen contact meer wilde met zijn vader. Bo. besprak de kwestie met B alleen en met de moeder en haar partner waarbij hij de moeder wees op het belang van contact tussen B en zijn vader. Op 12 juli 2002 had Bo. hierover telefonisch contact met de moeder en informeerde hij verzoeker over de stand van zaken. Op 16 juli 2002 deelde de partner van de moeder Bo. mee dat B zijn vader de volgende dag niet wilde ontmoeten. Telefonisch contact met de moeder en een bezoek aan huis, brachten daarin geen verandering. Bo. sprak daarop met B af dat hij de volgende dag toch zou komen. B zou dan alsnog kunnen beslissen om mee te gaan. Ook verzoeker stelde hij in kennis van de situatie waarbij hij liet weten niet te kunnen voorkomen dat verzoeker wellicht de volgende dag voor niets op het kantoor van het Bureau Jeugdzorg zou komen. Toen Bo. B. op 17 juli 2002 kwam ophalen, bleek B niet mee te willen. Hij wilde zijn vader nog wel zien maar niet op die dag en het lukte Bo. niet om B op andere gedachten te brengen. Bo. sprak af dat de afspraak van 14 augustus 2002 bleef staan. Op 13 augustus 2002 liet de partner van de moeder aan Bo. weten dat niet duidelijk was of B zijn vader op 14 augustus 2002 zou willen ontmoeten. Bo. stelde verzoekers echtgenote hiervan in kennis. Toen Bo. B op 14 augustus 2002 kwam ophalen,

wilde deze inderdaad in eerste instantie niet mee, maar na enig aandringen wel. De ontmoeting verliep goed. Op 15 augustus 2002 besprak Bo. het verloop van de eerste ontmoetingen met B en met de overige gezinsleden.

11. Op 11 september 2002 haalde Bo. B weer op voor een ontmoeting met zijn vader. B wilde in eerste instantie niet mee maar ging na aandringen van Bo. en de moeder, tenslotte toch mee.

12. Op 16 oktober 2002 wilde B opnieuw niet mee met Bo. Dit keer lukte het echter niet om B op andere gedachten te brengen en kwam Bo. zonder B op het kantoor van het Bureau Jeugdzorg. Op 12 november 2002 bereidde Bo. B voor op de ontmoeting met zijn vader de volgende dag. Toen op 13 november 2002 bleek dat B toch niet mee wilde om zijn vader te ontmoeten, maakte Bo. met B de afspraak om in januari 2003 te bespreken hoe het nu verder moest met de ontmoetingen met zijn vader. Tijdens zijn huisbezoek op 18 december 2002 gaf Bo. aan B de cadeaus van zijn vader. In januari 2003 liet B aan Bo. weten dat hij zijn vader niet meer wilde zien. Hij wist nu wie zijn vader was en dat was voor hem voldoende. Hij wilde zijn vader nog wel een briefje schrijven.

13. In januari 2003 verzocht Bo. de Diagnostiek- en indicatiecommissie van het Bureau Jeugdzorg om advies. Op 10 januari 2003 liet de commissie Bo. onder meer weten dat alleen een constructief gesprek tussen de ouders nog zicht bood op effectuering van de omgangsregeling.

De brieven van A aan haar vader

14. Toen Bo. B op 13 november 2002 kwam halen voor de ontmoeting met zijn vader, gaf A hem een brief voor haar vader mee. Bo. had verzoeker op 16 oktober 2002 voor zo een brief gewaarschuwd aangezien de inhoud ervan confronterend voor verzoeker kon zijn. Op 27 november 2002 deelde Bo. verzoekers echtgenote mee een brief te hebben van A voor verzoeker. Hij liet haar weten dat de inhoud van de brief confronterend was en hij vroeg haar met verzoeker te overleggen hoe en wanneer hij de brief wilde ontvangen. Op 28 november 2002 sprak Bo. met verzoeker af dat hij de brief op 4 december 2002 af zou leveren bij verzoekers echtgenote. De aanwezigheid van Bo. bij het lezen van de brief was niet nodig. In de brief liet A onder meer weten haar vader nooit meer te willen zien. Tijdens het huisbezoek van Bo. aan het gezin op 18 december 2002, gaf Bo. aan A de reactie van haar vader op haar brief. A liet, na lezing van de brief, Bo. weten dat zij haar vader weer een brief zou schrijven omdat ze geen antwoord had gekregen op haar vragen. Bo. deelde dit op 20 december 2002 mee aan de echtgenote van verzoeker. Tijdens zijn huisbezoek op 15 januari 2003 werd met A afgesproken dat zij de brief die zij haar vader nog steeds wilde schrijven, het volgende huisbezoek aan Bo. zou geven. Op 29 januari 2003 informeerde Bo. verzoeker hierover. Tijdens het huisbezoek op 21 mei 2003 overhandigde A de brief aan Bo. Bo. stuurde de brief op 27 mei 2003 naar verzoeker waarbij hij liet weten dat het Bureau Jeugdzorg, gezien de ernst van de inhoud van de brief, een

gedragsdeskundige zou consulteren. In de brief liet A haar vader opnieuw weten hem nooit meer te willen zien.

Externe hulp

15. A bleef weigeren haar vader te ontmoeten. Omdat haar gedrag de moeder zorgen baarde besprak zij met Bo. de mogelijkheden van externe hulp en B. besprak de kwestie met de Gelderse Roos, een instelling voor regionale geestelijke gezondheidszorg. Op 30 augustus 2002 gaf het Bureau Jeugdzorg een indicatie af voor therapeutische behandeling van A. Begin oktober 2002 ontstond rond A een crisissituatie en werd A gezien door het crisisteam van de Gelderse Roos. Geconstateerd werd onder meer dat het verder aandringen bij A op een ontmoeting met haar vader niet wenselijk was en dat therapeutische hulp, gelet op de instabiele situatie van het gezin, niet zinvol was. De brief die A haar vader schreef, bracht hierin geen verandering. Op 23 oktober 2002 gaf het Bureau Jeugdzorg een indicatiestelling af voor video home training. In november 2002 had het Centrum voor gezinsbehandeling Lindenhout dat de training zou verzorgen, een intakegesprek. In maart 2003 ging de training van start en eind 2003 werd de training succesvol afgesloten.

De overige contacten met verzoeker

16. In november 2001 legde B. contact met verzoeker en op 6 december 2001 bezocht Bo. verzoeker thuis. Verzoeker liet Bo. daarbij onder meer weten dat hij - gelet op de houding van de moeder in het verleden - er weinig vertrouwen in had dat het Bo. wel zou lukken om de omgangsregeling op gang te krijgen. Verzoeker zou willen dat de kinderen uit huis geplaatst werden en de moeder celstraf zou krijgen als de omgangsregeling niet op gang kwam. Verder wilde hij de voogdij over de kinderen aanvechten. Afgesproken werd dat Bo. in januari 2002 weer op huisbezoek zou komen. Op 19 december 2001 informeerde Bo. verzoekers echtgenote over het gesprek met de moeder op die dag.

17. Bij brief van 9 januari 2002 deelde verzoekers advocaat Bo. mee dat er omgang moest komen tussen verzoeker en zijn kinderen en dat het er steeds meer op begon te lijken dat dit alleen zou kunnen worden bereikt door een uithuisplaatsing van de kinderen. Bo. deelde de advocaat in reactie hierop bij brief van 23 januari 2002 mee dat er geen gronden waren voor uithuisplaatsing omdat er geen aanwijzingen waren dat de kinderen bedreigd werden in hun ontwikkeling. Eveneens op 23 januari 2002 stelde Bo. verzoeker in kennis van het verloop van het huisbezoek aan de moeder en de kinderen op 16 januari 2002. Verzoeker liet Bo. daarbij weten dat hij binnen een maand contact wilde met zijn kinderen en dat hij anders opnieuw naar de rechter zou gaan. Bo.'s reactie daarop was dat ook hij de uitvoering van de omgangsregeling tot doel had, maar niet in het tempo en op de wijze zoals door verzoeker werd voorgesteld. Bo. herhaalde dit in het telefoongesprek met verzoekers advocaat op dezelfde dag.

18. Bij brief van 31 januari 2002 vroeg verzoeker Bo. wat hij had gedaan dan wel zou gaan doen om het contact tussen hem en zijn kinderen te herstellen. Hij wees daarbij op het verleden waarin de moeder zich - met succes - had verzet tegen de uitvoering van de omgangsregeling. Op 7 februari 2002 stelde verzoekers advocaat Bo. dezelfde vraag telefonisch. Bo. liet de advocaat weten bezig te zijn om te onderzoeken hoe de omgangsregeling weer op gang kon worden gebracht. Omdat het niet lukte verzoeker telefonisch te bereiken, zond Bo. verzoeker op 21 februari 2002 een brief waarin hij dit herhaalde en waarin hij voorstelde een en ander mondeling te bespreken op 21 maart 2002. Verzoeker had Bo. inmiddels, namelijk op 20 februari 2002, een brief gezonden waarin hij liet weten een klacht over hem in te zullen dienen vanwege zijn lakse houding. Bo. nodigde verzoeker bij brief van 26 februari 2002 (opnieuw) uit om de kwestie te bespreken. Verzoeker reageerde hierop met een brief gedateerd 3 maart 2002 waarin hij (opnieuw) zijn ongenoegen uitte over de handelwijze van Bo. die hij als diep beledigend en van minachting getuigend had ervaren. Hierna vonden nog een aantal telefonische en schriftelijke contacten plaats tussen Bo. en verzoeker en/of zijn echtgenote en werd de kwestie op 22 maart 2002 persoonlijk besproken. Daarbij waren ook verzoekers echtgenote en K. van het Bureau Jeugdzorg aanwezig.

19. Bo. bevestigde het op 22 maart 2002 besprokene schriftelijk op 2 april 2002. Verzoeker was het met deze verslaglegging niet eens en Bo. stelde voor hierover een gesprek te hebben. Het gesprek vond plaats op 17 mei 2002. Aanwezig waren verzoeker en zijn echtgenote, R., vertrouwenspersoon van verzoeker, Bx. en K. Op 28 mei 2002 zond Bo. verzoeker de gewijzigde verslaglegging van het gesprek op 22 maart 2002.

20. Op 4 juni 2002 liet Bo. verzoekers echtgenote weten dat B zijn vader wel wilde ontmoeten maar alleen als Bo. daarbij zou zijn en dat A haar vader absoluut niet wilde zien. Op 14 juni 2002 bezochten Bo. en K. verzoeker om een afspraak te maken voor een gesprek op 19 juni 2002 ter voorbereiding op de ontmoetingen met B. Verzoeker zond Bo. nog dezelfde dag een brief waarin hij stelde het bezoek te hebben ervaren als een overval en de afspraak voor het gesprek, als een gebod om op te komen draven. Verzoeker wenste van Bo. een schriftelijke verslaglegging van het bezoek van 14 juni 2002 en liet weten zijn eigen verslag van dit bezoek aan Bo. toe te zullen sturen. Bo. bevestigde de tijdens het bezoek gemaakte afspraken bij brief van 14 juni 2002. Verzoeker zond Bo. op 18 juni 2002 zijn verslag van het bezoek. In zijn begeleidende brief stelde hij onder meer dat Bo. en de voorgaande gezinsvoogdijwerker de door de rechter vastgestelde omgangsregeling al jaren negeerden en dat hij in het gesprek op 19 juni 2002 dan ook wenste te komen tot concrete, zakelijke en efficiënte afspraken.

21. Bij het gesprek op 19 juni 2002 waren aanwezig Bo., praktijkleider H., verzoeker en R. Bo. tekende het verloop van het gesprek op in het contactjournaal.

22. Op 20 juni 2002 bevestigde Bo. de afgesproken data voor de ontmoetingen met B en de evaluatie daarvan op 16 augustus 2002 schriftelijk aan verzoeker. Een dag na de eerste

ontmoeting met B (26 juni 2002), bespraken verzoeker en Bo. deze ontmoeting telefonisch. Op 17 juli 2002, de dag dat de tweede ontmoeting zou plaatsvinden maar B niet meegekomen bleek te zijn, bespraken Bo. en H. dit met verzoeker en zijn echtgenote. Deze waren zeer teleurgesteld dat de ontmoeting niet was doorgegaan en verweten dit het Bureau Jeugdzorg en in het bijzonder Bo.

23. Op 16 augustus 2002 vond de evaluatie van de ontmoetingen plaats. Daarbij waren aanwezig verzoeker, Bo., R. en K. Van het gesprek maakten zowel verzoeker als het Bureau Jeugdzorg een verslag. Uit beide verslagen blijkt dat Bo., na een aantal procedurele mededelingen, verzoeker vroeg - en daarop doorvroeg - hoe hij de ontmoetingen had ervaren, wat hij vond van de begeleiding van Bo. daarbij en of er nog andere dingen waren die verzoeker over de ontmoetingen naar voren wilde brengen. Vervolgens liet Bo. weten hoe hij de ontmoetingen had ervaren en vroeg hij aan verzoeker of hij daarover nog vragen had. Tenslotte vroeg Bo. naar verzoekers wensen ten aanzien van toekomstige ontmoetingen waarna de evaluatie werd afgesloten. Hierna stelde R. een aantal van te voren op schrift gestelde vragen. Het verslag van verzoeker vermeldt hierover het volgende:

"1. Zoals al eerder vastgesteld en overeengekomen, is het doel van de BOR (begeleide omgangsregeling; N.o.) een normale OR (omgangsregeling; N.o.).

R: Dit is al eerder aan de orde geweest, en bevestigd, volgende punt.

2. De BOR verliep op een buitengewoon prettige en onverwacht natuurlijke manier, zeker wanneer de onnatuurlijke omgeving in ogenschouw wordt genomen. Mee eens?

Bx: Het eerste ja, de tweede term zou ik niet zo hebben gebruikt.

R: Dan bent u het met het tweede dus niet eens.

3. De tweede ontmoeting werd tegen de afspraak in niet nagekomen. Vader offerde een halve snipperdag en een lange reis voor niets. Was dat niet te voorkomen geweest?

Bx: Nee, Ik heb er toen zelf voor gekozen om zeg maar, pas op het laatste moment naar B te gaan en te vragen of hij contact wilde.

R: Oh, dus het niet doorgaan is eigenlijk aan u te wijten!

Bx: Nee, dit is een risico dat (verzoeker; N.o.) zelf neemt.

4. Het effectueren van de OR is een van de doelstellingen van de OTS. Mee eens?

K: Dit is een suggestieve vraag, hierop geven wij geen antwoord.

5. De "inspraak" die de voogd aan B en A geeft berust niet op de wet, is dus onwettelijk.

K&B: Geen antwoord.

6. De klachtencommissie van JJG zette ongevraagd vraagtekens bij de druk die de voogd aldus op de kinderen uitoefent. Leidt/leidde dat tot een verandering van aanpak?

K: Ik beëindig hier het gesprek. U kent de agenda, voor andere onderwerpen is geen plaats. U stelt hier vijftien vragen die hier niet over gaan.

R: Ah, u kent de vragen al? U mag best zeggen "Geen antwoord", maar u kunt ons toch de vragen gewoon laten stellen?

K: Nee, ik beëindig het gesprek.

R: Goed, wij zien elkaar nog.

24. Bij brief van 21 augustus 2002 deelde H. verzoeker mee dat het Bureau Jeugdzorg de communicatie met hem niet optimaal vond. Wat er steeds gebeurde, zo werd in de brief gesteld, was dat er tijdens gesprekken overeenstemming werd bereikt maar dat er na de verslaglegging van de gesprekken steeds misverstanden rezen. De inbreng van K. als toegevoegd gezinsvoogdijwerker had hierin geen verbetering gebracht. H. nodigde verzoeker uit voor een gesprek op 10 of 17 september 2002. Doel van het gesprek was om tot een goede samenwerking te komen. In zijn reactie hierop van 25 augustus 2002 uitte verzoeker zijn onvrede over de gang van zaken bij het Bureau Jeugdzorg. Verder stelde hij, dat hij het 6 ½ jaar na de ondertoezichtstelling wel wat erg laat vond om tot een goede samenwerking te komen, dat hem niet duidelijk was wat het Bureau Jeugdzorg met een goede samenwerking bedoelde en, dat in de brief werd gesuggereerd dat hij niet coöperatief was. Het gesprek kon wat hem betreft plaatsvinden in de week van 2 tot 6 september 2002 of twee weken later. R. zou hem dan weer vergezellen.

25. Op 30 augustus 2002 bevestigde Bo. de afgesproken data voor de ontmoetingen met B en de evaluatie daarvan schriftelijk aan verzoeker. In zijn brief stelde Bo. dat B voor ieder bezoek aan zijn vader twijfelde of hij deze wel wilde ontmoeten en dat hieruit bleek dat B een loyaliteitsconflict had met zijn ouders. Om dit tot een oplossing te brengen, zo stelde Bo., was de medewerking van beide ouders nodig. Verzoeker reageerde hierop met een brief gedateerd 4 september 2002. In deze brief stelde hij onder meer, dat de slechte communicatie niet aan hem lag maar aan het Bureau Jeugdzorg, dat Bo. het eerste half uur van het evaluatiegesprek voornamelijk had besteed aan zijn eigen functioneren en, dat hem de gelegenheid geboden had moeten worden om alle vijftien vragen door te nemen. Verzoeker eiste dat de omgang met B zou worden uitgebreid.

26. Op 17 september 2002 vond het gesprek over de samenwerking tussen verzoeker en het Bureau Jeugdzorg plaats. Aanwezig waren verzoeker, R., Bo. en H. Verzoeker en R. hadden onderweg oponthoud en het gesprek begon dan ook een uur later dan was gepland. Vanwege een andere afspraak, kon Bo. daarom niet bij het hele gesprek

aanwezig zijn. Aan het begin van het gesprek gaf R. aan van het gesprek een bandopname te willen maken. Van de zijde van het Bureau Jeugdzorg werd hier bezwaar tegen gemaakt omdat zij daar niet op voorbereid en toegerust waren. Na het vertrek van Bo. startte R. de band toch. Hij zond H. nog dezelfde dag een transcriptie van de bandopname. In de begeleidende brief uitte hij zijn onvrede over het gesprek. In een inleiding op de transcriptie stelde verzoeker het volgende:

"... Een poging van vader om zicht te krijgen op het onderwerp van gesprek, op de agenda, strandde op de (volgens vader ongehoorde) uitnodiging om zelf met agendapunten te komen, wat nog als een tegemoetkoming werd voorgesteld ook. De praktijkleider kon haar agenda, haar probleem (het gesprek vond plaats op haar initiatief) niet duidelijk maken. Daarna verzandde het gesprek in vruchteloze pogingen van de praktijkleider om begrip te krijgen voor wat volgens haar een typisch voorbeeld is van miscommunicatie (i.t.t. de stelling van vader dat zij op 19 juni "over communicatie begon", meende de praktijkleider dat zij had gezegd dat zij 'een afspraak wilde maken voor een gesprek over communicatie') en een evenzo vruchteloze poging van vader (dwz zijn vertrouwensman) om aan de praktijkleider duidelijk te maken dat dit voorbeeld over iets gaat wat er helemaal niet toe doet, en dat een misverstand daarom zonder enig probleem kan worden rechtgezet. Er was fikse, wederzijds irritatie ontstaan, waarop de vertrouwensman van vader resoluut de bandopname startte. De praktijkleider ging tegenstribbelend akkoord op voorwaarde van het verkrijgen van een kopie."

Uit de transcriptie blijkt dat het vervolggesprek voornamelijk ging tussen R. en H. waarbij R. H. onder meer verweet dat zij van te voren geen agenda voor het gesprek had opgesteld en niet had aangegeven welke knelpunten zij ervoer. Hierdoor was onduidelijk waarover het gesprek moest gaan. Verder blijkt uit de transcriptie dat H. telkenmale had getracht duidelijk te maken waar het communicatieprobleem volgens haar lag maar dat dit niet werd begrepen. Bo. maakte aantekening van het gesprek in het contactjournaal.

27. Op 16 oktober 2002, de dag dat weer een ontmoeting zou plaatsvinden maar B bleek niet te zijn meegekomen, besprak Bo. dit met verzoeker. Verzoeker was teleurgesteld dat de ontmoeting niet was doorgegaan en gaf aan met de moeder een gesprek te willen over de omgangsregeling. Bo. besprak dit voorstel op 13 november 2002 met de moeder en sprak met haar af hier in januari 2003 op terug te zullen komen. Op 13 november 2002 moest Bo. verzoeker weer meedelen dat B niet was meegekomen. Bo. liet weten dat het Bureau Jeugdzorg contact met hem zou opnemen om een afspraak te maken voor een evaluatiegesprek.

27. De evaluatie van de ontmoetingen met B was op 18 februari 2003. Aanwezig waren verzoeker, R., Bo. en H. Voorafgaande aan dit gesprek liet H. verzoeker bij brief van 5 november 2002 weten dat de stichting geen verantwoordelijkheid nam voor eventuele bandopnamen en dat opnamen niet mochten worden gepubliceerd. Indien verzoeker zou verklaren hiermee akkoord te gaan, was hem toegestaan van de gesprekken opnamen te

maken. Verzoeker deed H. bij brief van 11 november 2002 mee dat hij de verklaring niet zou ondertekenen. Op 18 februari 2002 wilde R. toch een bandopname van het gesprek maken. H. legde daarop (opnieuw) de voorwaarden voor het maken van een bandopname uit. Omdat R. volhardde in zijn weigering hiermee akkoord te gaan, werd een bandopname niet toegestaan.

28. Op 5 maart 2003 liet Bo. verzoeker weten dat het hem zinvol leek om te proberen voor het gesprek met de beide ouders gezamenlijk, een mediator in te schakelen. Hij hoopte dat verzoeker hiermee zou instemmen. Verzoeker liet Bo. bij brief van 18 maart 2003 weten hier niets voor te voelen. Aan het slot van zijn brief stelde verzoeker:

"Alles overziende lijkt het er sterk op dat BJJG (Bureau Jeugdzorg Gelderland; N.o.) weer dat doet, waar BJJG sterk in is: niets. Uw inertie is niet aan mij te wijten: U kunt niet één voorval noemen waarin door of namens mij verbetering van de situatie van mijn kinderen en mij werd tegengewerkt. Dat moeder zich alles kan permitteren komt, doordat U haar geen strobreed in de weg legt. Met uw goede bedoelingen plaveit U voor mijn kinderen de weg naar de hel. Moet ik nu met U dan toch meer geduld hebben?"

29. Op 26 maart 2003 zond Bo. verzoeker het verslag van het gesprek op 18 februari 2003 evenals de antwoorden op de punten die in het gesprek niet meer aan de orde waren gekomen. Wat betreft het maken van bandopnamen deed Bo. mee dat het Bureau Jeugdzorg hiertegen geen bezwaar had, mits alle partijen akkoord gingen met de door het Bureau Jeugdzorg gestelde voorwaarden voor het maken van bandopnamen.

30. Bij brief van 31 maart 2003 liet verzoeker Bo. (opnieuw) weten het niet eens te zijn met het inschakelen van een mediator en niet tevreden te zijn met de wijze waarop Bo. was ingegaan op de tijdens het gesprek op 18 februari 2003 naar voren gebrachte punten. Bij brief van 8 april 2003 lieten Bo. en H. verzoeker weten dat zij het betreurden dat verzoeker niet instemde met mediation maar dat het gesprek met de moeder toch door zou gaan. Zij stelden vier data voor. Bij brief van 10 april 2003 liet verzoeker weten dat de opgegeven data hem niet schikten en dat hij eiste dat er van het gesprek een bandopname zou worden gemaakt. Verzoeker besloot zijn brief als volgt:

"Met een handigheidje meende U de onderwerpen voor de evaluatie die ik op papier zette, te kunnen degraderen tot vragen waarop wel even een antwoord zou worden gegeven. Die manier van werken demonstreert duidelijk de minachting die U zo graag verbergt in Uw woorden, maar die U zo duidelijk uitdraagt in Uw daden. Daarover is het laatste woord zeker nog niet gezegd."

31. Bij brief van 22 april 2003 stelde Bo. drie andere data voor het gesprek met de moeder voor. Bo. hoopte dat verzoeker met een van de voorgestelde data akkoord zou gaan aangezien hij anders in verband met zijn vertrek bij het Bureau Jeugdzorg medio juli 2003 niet bij het gesprek aanwezig zou kunnen zijn. Verzoeker liet Bo. bij brief van 25 april 2003

weten dat 13 mei 2003 hem schikte. Gelet op het aanstaande vertrek van Bo. verwachtte verzoeker van het Bureau Jeugdzorg een verklaring over de voortzetting van de werkzaamheden. Verder verwachtte hij een uitnodiging voor het gesprek op 13 mei 2003 mét een vermelding van de deelnemers.

32. Naar aanleiding van een telefoongesprek van een collega van Bo. met verzoeker waarin deze liet weten dat een gesprek op 13 mei 2003 niet schikte, verzocht verzoeker Bo. bij brief van 13 mei 2003 om hem schriftelijk mee te delen wat de status van deze collega was, wat de reden van het herhaalde uitstel van het gesprek was en of Bo. meende dat al dit uitstellen recht deed aan de uitspraak van de rechtbank over de omgangsregeling. Bij brief van 13 mei 2003 stelde Bo. voor om het gesprek te doen plaatsvinden op 11 juni 2003. Verzoeker deelde Bo. hierop bij brief van 21 mei 2003 mee eerst een antwoord te willen op zijn vragen in zijn brief van 13 mei 2003 alvorens hij zou laten weten of het gesprek op 11 juni 2003 hem schikte. Bo. deelde verzoeker bij brief van 21 mei 2003 onder meer mee dat de collega die hem had gebeld de collega was die hem bij afwezigheid verving en dat een datum gevonden moest worden waarop alle deelnemers beschikbaar waren. Bij brief van 22 mei 2003 verzocht verzoeker Bo. om de naam van de collega. Verder uitte hij zijn onvrede over de brief van Bo. De laatste zin in zijn brief luidde: "Laatste voorstel: zonder mediator, met bandopname, met vertrouwenspersoon, 11 juni as.". Bo. deelde verzoeker bij brief van 27 mei 2003 de naam van zijn collega mee, de datum en het tijdstip van het gesprek, én de bij het gesprek aanwezige personen. Verder deelde hij mee dat de moeder had laten weten dat zij niet akkoord ging met het maken van een bandopname van het gesprek en dat zij, zo verzoeker dit toch zou doen, niet aan het gesprek zou deelnemen.

33. Op 2 juni 2003 zond verzoeker Bo. de volgende brief:

"...Hartelijk dank voor de informatie omtrent Uw koppelgenoot. Al is het wat laat, ik ben blij dat ik, zij het voor de duur van enkele - Uw laatste - weken deze uitwijkmogelijkheid ken. Al blijft het wat mij betreft bij de immer onverwoestbare en gegarandeerd zekere en controleerbare vorm van communiceren per brief: ik zal nooit anders meer willen.

Ten aanzien van de door de Diagnose en Indicatie Commissie van Uw Bureau gedane aanbeveling om een gesprek tussen de ouders te beleggen, precies conform mijn voorstel van augustus 2002 overigens, betreur ik het dat U moeder in staat stelt dit gesprek te frustreren. Dat komt ervan, wanneer men uitgaat van goede bedoelingen en van een engelachtige aard van de mensen. Een beleid op basis van dergelijke vooronderstellingen moet wel tot rampen leiden. Inderdaad bewijst ook de periode waarin U als gezinsvoogdijwerker optrad, dat dit beleid mijn kinderen vergaand in het verderf heeft gestort, dat het hen verder van mij heeft verwijderd. Daaraan is BJG niet alleen medeschuldig, ik meen dat BJG dat zelfs heeft uitgelokt.

Van het begin af aan heb ik mijn condities aan een oudergesprek gesteld. Daar ben ik geen millimeter van afgeweken en geen half jaar heb ik van enig bezwaar van U of van moeder vernomen. Er staat U daarom slechts één ding te doen: moeder onverwijld per schriftelijke aanwijzing te sommeren aan het gesprek deel te nemen in de week van 8 juni of die van 22 juni, en wel in de ochtenduren. Overigens dient U ook de al jaren geleden aangekondigde stappen tot uithuisplaatsing van mijn kinderen nieuw leven in te blazen. In die briefjes van A die U zo bleek om de neus doen worden, kan een deskundige slechts een krachtige aanbeveling zien om mijn kinderen zonder dralen in een kindveilige omgeving te plaatsen. Ik eis van U dat U nu eindelijk eens in actie komt, dat U eindelijk wat gaat doen, na zeven jaar..."

34. Bij brief van 5 juni 2003 liet H. verzoeker weten dat het Bureau Jeugdzorg geen verantwoordelijkheid nam voor het feit dat de moeder had gesteld dat zij niet zou deelnemen aan het gesprek als verzoeker hiervan een bandopname zou maken. Verzoeker werd verzocht mee te delen of hij bij het gesprek op 11 juni 2003 aanwezig zou zijn. Bij brief van 8 juni 2003 deelde verzoeker H. mee dat hij aan het gesprek op 11 juni 2003 "mét bandopname", alle medewerking zou verlenen. Omdat verzoeker op 11 juni 2003 toch een bandopname wilde maken en de moeder daarmee niet instemde, werd het gesprek beëindigd zonder dat de omgangsregeling aan de orde was geweest. Verzoeker uitte zijn onvrede over de gang van zaken op 11 juni 2003 en over de handelwijze van het Bureau Jeugdzorg in de afgelopen jaren, in een brief gedateerd 18 juni 2003 aan H.

35. Bij brief van 24 juni 2003 deelde H. verzoeker mee dat Bo. werd opgevolgd door Ae. en dat Br. praktijkleider zou worden. Bijgevoegd was de voortgangsrapportage van Ae. en B. Verzoekers schriftelijke reactie hierop werd uiterlijk op 27 juni 2003 verwacht. Bij brief van 25 juni 2003 deelde verzoeker Br. mee niet te kunnen reageren binnen twee dagen en in verband met zijn vakantie, ook niet vóór de week van 20 juli 2003. Verzoeker sprak zijn onvrede uit over H. , en liet weten dat hij hoopte dat de samenwerking met Br. wel goed zou zijn. Bij brief van 1 juli 2003 erkende Br. dat de reactietermijn op de voortgangsrapportage erg kort was. De reden hiervoor was dat de rapportage uiterlijk op 4 juli 2003 aan de rechter moest worden toegezonden in verband met het verzoek van het Bureau Jeugdzorg aan de rechter om verlenging van de ondertoezichtstelling van A. Verzoeker reageerde op de rapportage bij brief van 23 juli 2003 en het Bureau Jeugdzorg zond deze reactie door naar de rechter.

36. Bij brief van 6 oktober 2003 deelde Br. verzoeker mee dat Ae. in verband met lichamelijke klachten gedurende langere tijd niet kon werken en dat V. zijn werk zou overnemen. V. zou binnenkort met verzoeker kennis komen maken. Bij brief van 22 oktober 2003 corrigeerde Br dit: niet V. maar T. zou Ae. opvolgen. Bij brief van 17 december 2003 bood T. zijn verontschuldiging aan voor het feit dat hij niet eerder contact met verzoeker had opgenomen. Hij verzocht om een gesprek op 9 januari 2004 of op een dag die verzoeker beter uit zou komen. Het gesprek vond plaats op 29 januari 2004. Aanwezig waren T., verzoeker en zijn echtgenote en R. Daarbij kwam onder meer

ter sprake het voornemen van het Bureau Jeugdzorg om de rechter te verzoeken om tussentijdse beëindiging van de ondertoezichtstelling van A. Bij brief van 12 februari 2004 uitte Br. haar ongenoegen over de wijze waarop verzoeker en zijn echtgenote T. hadden bejegend. Zij liet weten dat het Bureau Jeugdzorg deze wijze van bejegening niet accepteerde en ervan uitging dat bij een volgend overleg sprake zou zijn van een normale en respectvolle benadering. Verzoeker reageerde hierop met een brief gedateerd 19 februari 2004 waarin hij zijn visie op het gebeurde gaf. Bij brief van 10 maart 2004 liet het Bureau Jeugdzorg verzoeker onder meer weten welke procedure zou worden gevolgd in verband met het verzoek aan de rechter om tussentijdse beëindiging van de ondertoezichtstelling van A. Het Bureau Jeugdzorg deed dit verzoek aan de rechter op 19 april 2004. De rechter deed uitspraak op 26 mei 2004 waarbij de ondertoezichtstelling van A werd opgeheven met ingang van dezelfde datum.

Standpunt van het Bureau Jeugdzorg Gelderland

Bureau Jeugdzorg Gelderland achtte alleen verzoekers klacht over de termijn waarbinnen hij had moeten reageren op een voortgangsrapportage gegrond. De overige klachten achtte Bureau Jeugdzorg niet gegrond. Bureau Jeugdzorg verwees daarbij naar het dossier en naar de interne klachtbehandeling.

II. Beoordeling

Ten aanzien van de begeleiding van de omgangsregeling

37. Het vereiste van bijzondere zorg houdt in dat bestuursorganen aan personen die onder hun hoede zijn geplaatst de zorg verlenen waarvoor deze personen, vanwege die afhankelijke positie, op die bestuursorganen zijn aangewezen.

38. Het vereiste van bijzondere zorg houdt onder meer in dat van een Bureau Jeugdzorg dat de ondertoezichtstelling van een jeugdige uitvoert en van de betrokken gezinsvoogdijwerker mag worden verwacht dat zij zich inspannen om de bezoeken van de onder toezicht gestelde jeugdige aan de niet-verzorgende ouder in goede banen te leiden en om in dat verband - indien nodig - een bemiddelende rol te vervullen. De gezinsvoogdijwerker heeft daarbij primair de taak om te waken over de belangen van de betrokken minderjarige. Verder geldt dat als de rechter een omgangsregeling vast stelt, dit betekent dat de rechter omgang tussen de desbetreffende ouder en het kind in het belang van het kind acht. Ook voor Bureau Jeugdzorg dat de ondertoezichtstelling uitvoert dient dit gegeven uitgangspunt te zijn. Dit neemt niet weg dat de verantwoordelijkheid voor de naleving van een door de rechter vastgestelde omgangsregeling primair ligt bij betrokkenen. De mogelijkheden van een gezinsvoogdijwerker om daadwerkelijk naleving van een omgangsregeling af te dwingen zijn in de praktijk immers beperkt.

39. Uit het onderzoek is gebleken dat het contact tussen verzoeker en de moeder van A en B al vóórdat de scheiding tussen beiden werd uitgesproken, ernstig verstoord was en dat hierin in de loop der jaren geen verandering is opgetreden. Van goed overleg tussen beide ouders over het contact van A en B met hun vader, was dan ook geen sprake en ook de naleving van de door de rechter vastgestelde omgangsregeling heeft in de praktijk veel problemen opgeleverd. Niet alleen de klacht bij de Nationale ombudsman en de klachten bij de klachtencommissies maar ook de vele rechterlijke procedures die door verzoeker en zijn echtgenote zijn aangespannen, getuigen hiervan.

40. Toen Bo. zijn werkzaamheden in het kader van de ondertoezichtstelling van A en B in oktober 2001 begon, had het Bureau Jeugdzorg Gelderland anderhalf jaar geen contact meer gehad met de kinderen en met de moeder. Gelet hierop was het juist dat Bo. ervoor koos om eerst het contact met de kinderen en de moeder te herstellen en hun vertrouwen te winnen. Voor een goede taakuitvoering is een vertrouwensrelatie tussen de gezinsvoogdijwerker en het onder zijn toezicht staand gezin immers een noodzaak. Hierbij is van belang op te merken dat Bo. niet alleen tot taak had de begeleiding van de door de rechter uitgesproken omgangsregeling, maar ook hulp en steun te bieden aan de kinderen en de moeder in het kader van de ondertoezichtstelling van de kinderen.

41. Uit het onderzoek is gebleken dat bij alle huisbezoeken van Bo. aan het gezin het contactherstel met de vader en met het Bureau Jeugdzorg centraal stond en dat B.'s inspanningen in zoverre succes hadden dat B eind mei 2002 bereid bleek om zijn vader te ontmoeten. Hoewel een aantal ontmoetingen goed verliepen, bleef de houding van B ten opzichte van zijn vader ambivalent. Gesprekken met B, gesprekken met de moeder en met de andere betrokkenen, brachten hierin geen wezenlijke verandering en in januari 2003, na een door Bo. voor B ingelaste 'rustperiode', gaf B te kennen zijn vader helemaal niet meer te willen zien. Verder aandringen bij B, zou op dat moment zeker niet in het belang van B zijn geweest en zou hoogstwaarschijnlijk alleen hebben geleid tot nog meer verwarring bij B. die, naar werd vermoed, een loyaliteitsconflict had met zijn ouders.

42. Anders dan B, bleef A consequent weigeren haar vader te ontmoeten en op een gegeven moment riep het onderwerp zulke spanningen op bij A dat externe hulp was geboden. Onder die omstandigheden was het begrijpelijk dat Bo. besloot om bij A niet verder aan te dringen op omgang met haar vader.

43. Bo. heeft onder de hiervoor geschetste omstandigheden juist gehandeld door de Diagnostiek- en indicatiecommissie van het Bureau Jeugdzorg om advies te vragen over de verdere mogelijkheden van begeleiding van de omgangsregeling. De adviescommissie adviseerde een constructief gesprek met beide ouders over de gerezen problemen en Bo. heeft hieraan gehoor gegeven. Gezien de conflictueuze situatie tussen de ouders én de zwaarte van het gespreksonderwerp, was het voorstel van Bo. om dit gesprek te laten voeren door een deskundige op het gebied van conflicthantering, zeker zinnig. Instemming daarmee van alle partijen is dan echter een vereiste en verzoeker wenste niet dat een

mediator het gesprek zou voeren. Dit, en de verdere gang van zaken rondom en tijdens het geadviseerde gesprek, bevestigen alleen maar de conflictueuze situatie tussen beide ouders. In zo een situatie is het niet redelijk de gezinsvoogdijwerker te verwijten dat er van de begeleiding van de omgangsregeling niet veel terecht is gekomen.

44. Voor zover verzoeker van mening is dat de moeder een schriftelijke aanwijzing gegeven had moeten worden om de omgangsregeling uit te voeren, geldt het volgende. Gelet op eerdere ervaringen en wat hiervoor is gesteld, viel niet te verwachten dat een aanwijzing ertoe zou leiden dat de omgangsregeling wél geëffectueerd zou worden. Verder zou een uithuisplaatsing van kinderen - bijvoorbeeld als sanctie op het niet opvolgen van een aanwijzing - niet in het belang van de kinderen zijn geweest, zeker niet nu de vanaf maart 2003 aan het gezin geboden externe hulp succesvol bleek.

45. Voor zover verzoeker van mening is dat de opeenvolging van gezinsvoogdijwerkers nadelig is geweest voor een goede begeleiding van de omgangsregeling, geldt het volgende. Hoewel het uit een oogpunt van continuïteit de voorkeur verdient dat één gezinsvoogdijwerker gedurende langere tijd begeleiding biedt, kunnen er omstandigheden zijn die het noodzakelijk maken dat een gezinsvoogdijwerker wordt vervangen door een andere gezinsvoogdijwerker. Dit hoeft de begeleiding van de omgangsregeling niet in gevaar te brengen, mits de overdracht zorgvuldig gebeurt. In dit geval was overdracht noodzakelijk: Bo. moest worden vervangen omdat hij niet langer meer werkzaam was voor het Bureau Jeugdzorg en Ae., die Bo. had opgevolgd, werd ziek. Niet is gebleken dat de overdracht niet zorgvuldig is geweest en verzoeker heeft zijn stelling dat de opeenvolging van gezinsvoogdijwerkers van invloed is geweest op een goede begeleiding van de omgangsregeling, ook niet aannemelijk gemaakt. Overigens droeg Bo. zijn werk pas over in oktober 2003 en had B al in januari 2003 te kennen gegeven zijn vader niet meer te willen ontmoeten.

46. Gelet op vorenstaande moet worden geconcludeerd dat het Bureau Jeugdzorg Gelderland en de gezinsvoogdijwerker datgene hebben gedaan wat onder de gegeven omstandigheden van hen mocht worden verwacht ten aanzien van de begeleiding van de omgangsregeling.

In dit opzicht is de onderzochte gedraging behoorlijk.

Ten aanzien van de communicatie met verzoeker

47. In het kader van de begeleiding van de omgangsregeling was een goede communicatie met verzoeker van belang. Volgens verzoeker had het hieraan ontbroken.

48. Wat betreft verzoekers klacht dat hem in het gesprek op 19 juni 2002 is voorgescreven hoe hij zich tijdens de ontmoetingen met B diende te gedragen, geldt het volgende.

49. Het getuigt van zorgvuldigheid dat Bo. en de praktijkleider H., de ontmoetingen met B hebben voorbereid met verzoeker. Dit was overigens ook gebeurd met B en met de overige gezinsleden. Zeker nu er zo lang geen contact was geweest tussen B en zijn vader, zou het van weinig professionaliteit getuigen als een eerste ontmoeting niet zorgvuldig was voorbereid. Dat verzoeker daarbij zou zijn voorgeschreven hoe hij zich diende te gedragen, is de Nationale ombudsman niet gebleken. Dat Bo. verzoeker, toen het idee van het maken van foto's werd geopperd en het geven van cadeaus aan de orde kwam, heeft herinnerd aan ontmoetingen in het verleden betekent namelijk niet dat verzoeker werd voorgeschreven hoe hij zich diende te gedragen, maar diende ervoor om verzoeker bewust te maken van mogelijke consequenties van bepaalde handelingen. Dat Bo. tijdens het gesprek heeft gesteld dat hij buiten voetballen met B (nog) niet kon toestaan, is, gelet op de te garanderen veiligheid van B, niet onbegrijpelijk. Buiten zou het voor Bo. namelijk veel moeilijker zijn om de ontmoeting te begeleiden.

In dit opzicht is de onderzochte gedraging behoorlijk.

50. Wat betreft verzoekers klacht dat hij van te voren niet is gewaarschuwd dat een ontmoeting met B niet door zou gaan, geldt het volgende.

51. Het is begrijpelijk dat het voor verzoeker teleurstellend was toen bleek dat B niet was meegekomen. Bo. had hem daar echter wél op voorbereid. Op 12 en 16 juli 2002 liet Bo. verzoeker namelijk weten dat het niet zeker was dat B op de tweede geplande ontmoeting, op 17 juli 2002, inderdaad mee zou komen. Dit was ook noodzakelijk omdat de eerste ontmoeting van B en zijn vader op 26 juni 2002 goed was verlopen en er voor verzoeker dus geen reden was om te twijfelen aan de tweede ontmoeting. Op 13 augustus 2002 liet Bo. verzoeker opnieuw weten dat het niet zeker was dat B op 14 augustus 2002 ook inderdaad mee zou komen. Verzoeker was dus op de hoogte van de ambivalente houding van B en het niet doorgaan van de ontmoetingen op 16 oktober en 13 november 2002 kon hem dan ook niet totaal hebben verrast. Als verzoeker had willen voorkomen dat hij voor niets naar het kantoor van het Bureau Jeugdzorg was gekomen, had hij hierover in overleg kunnen treden met Bo. ten einde te bezien in hoeverre hierover afspraken konden worden gemaakt. Nu dit niet is gebeurd, verzoeker op de hoogte was of kon zijn van de ambivalente houding van B én steeds pas op het allerlaatste moment duidelijk was dat B niet mee zou komen, is het verwijt dat Bo. van te voren niet heeft laten weten dat een ontmoeting met B niet door zou gaan, niet terecht.

In dit opzicht is de onderzochte gedraging behoorlijk.

52. Wat betreft verzoekers klacht dat voor het gesprek op 16 augustus 2002 geen agenda is opgesteld en dat hem tijdens het gesprek te weinig gelegenheid is geboden om zijn zienswijze naar voren te brengen, geldt het volgende.

53. Bo. liet in zijn brief aan verzoeker van 20 juni 2002 weten dat op 16 augustus 2002 de ontmoetingen met B zouden worden geëvalueerd. Verzoeker wist dus wat het onderwerp van het gesprek was en een agenda voor dit gesprek was dan ook niet nodig.

In dit opzicht is de onderzochte gedraging behoorlijk.

54. Hoewel een evaluatiegesprek ertoe kan leiden dat ook nog andere kwesties aan de orde komen dan de ontmoetingen sec, en hiervoor ook ruimte geboden moet worden, is de bedoeling van zo een gesprek om over en weer de ervaringen en gevoelens bij de ontmoetingen te bespreken en hieruit lering te trekken voor volgende ontmoetingen. De regie voor een evaluatiegesprek ligt duidelijk bij de betrokken gezinsvoogdijwerker en het is dan ook niet de bedoeling dat (de vertrouwenspersoon van) degene met wie de ontmoetingen worden geëvalueerd, de gezinsvoogdijwerker onderwerpt aan een spervuur van vragen. Dat van de zijde van het Bureau Jeugdzorg het gesprek na de zesde van de vijftien vragen die R. wilde stellen, is beëindigd, is dan ook te billijken.

In dit opzicht is de onderzochte gedraging behoorlijk.

55. Wat betreft verzoekers klacht dat voor het gesprek op 17 september 2002 geen agenda is opgesteld en dat het gesprek niet goed is geleid, geldt het volgende.

56. In het kader van de begeleiding van de omgangsregeling was een goede communicatie met verzoeker van groot belang. Het was dan ook juist dat H., toen zij bij herhaling had geconstateerd dat de communicatie tussen verzoeker en het Bureau Jeugdzorg niet goed verliep, hierover in gesprek wenste te gaan met verzoeker. Het vooraf opstellen van een agenda voor dit gesprek was niet nodig aangezien H. in haar brief van 21 augustus 2002 duidelijk had aangegeven wat de reden en het doel van het gesprek waren. Verder verdraagt de aard van zo een gesprek zich slecht met een van te voren opgestelde agenda.

In dit opzicht is de onderzochte gedraging behoorlijk.

57. Het voeren van dit soort gesprekken vereist speciale vaardigheden, zeker wanneer degene met wie het gesprek wordt gevoerd zich op het standpunt stelt dat geen sprake is van een probleem in de communicatie c.q. dat de slechte communicatie niet aan hem is te wijten. Zoals blijkt uit de brieven die verzoeker ná 21 augustus 2002 zond, was hiervan in dit geval sprake en H. kon dan ook weten dat het gesprek niet gemakkelijk zou zijn. Hoe het gesprek precies is verlopen, kon tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman niet worden vastgesteld aangezien de lezing van het gebeurde van verzoeker en R. enerzijds en de lezing van Bx. anderzijds niet geheel overeenkomen. Wel is duidelijk dat het doel van het gesprek, een betere communicatie tussen verzoeker en het Bureau Jeugdzorg, niet is bereikt. Hoewel uit de transcriptie van het gesprek van verzoeker blijkt dat dit niet alleen te wijten is aan H. maar ook aan de opstelling van R. tijdens het gesprek,

moet toch worden geconcludeerd dat H. het gesprek niet op de juiste wijze heeft gevoerd, nu het doel van het gesprek niet is bereikt. Dit is in strijd met het vereiste van professionaliteit dat inhoudt dat medewerkers van een bestuursorgaan bijzondere training of opleiding, jegens burgers overeenkomstig de standaarden van hun beroepsgroep handelen.

In dit opzicht is de onderzochte gedraging niet behoorlijk.

58. Wat betreft verzoekers klacht dat niet is toegestaan dat van de gesprekken op 18 februari en 11 juni 2003 bandopnamen werden gemaakt, geldt het volgende.

59. Het is niet onredelijk dat het Bureau Jeugdzorg aan het maken van bandopnamen van gesprekken de voorwaarde verbindt dat de opnamen niet mogen worden gepubliceerd en dat het Bureau Jeugdzorg voor eventuele opnamen geen verantwoordelijkheid neemt. H. liet dit verzoeker voorafgaande aan het gesprek op 18 februari 2003, namelijk in haar brief aan verzoeker van 5 november 2002, weten. Nu verzoeker hiermee niet akkoord wenste te gaan, is het redelijk dat het Bureau Jeugdzorg niet toestond dat van de gesprekken op 18 februari en 11 juni 2003 bandopnamen werden gemaakt. Wat betreft het gesprek op 11 juni 2003 geldt bovendien dat ook het feit dat een derde gesprekspartner, namelijk de moeder, niet instemde met het maken van bandopnamen, het maken van een bandopname in de weg stond. In zijn brief van 26 maart 2003 had Bo. dit verzoeker laten weten. In zijn brief van 27 mei 2003 liet Bo. verzoeker weten dat de moeder niet instemde. In haar brief van 5 juni 2003 liet H. weten dat het Bureau Jeugdzorg hiervoor geen verantwoordelijkheid nam. Verzoeker wist dus dat het maken van bandopnamen niet tot de mogelijkheden behoorde, enerzijds niet omdat hij niet wenste in te stemmen met de daaraan verbonden voorwaarden, anderzijds niet omdat de moeder niet wenste dat er een bandopname werd gemaakt.

In dit opzicht is de onderzochte gedraging behoorlijk.

60. Wat betreft verzoekers klacht dat de eis van de moeder is ingewilligd dat bij het gesprek op 11 juni 2003 wel haar partner aanwezig zou zijn en niet verzoekers echtgenote, geldt dat de Nationale ombudsman niet heeft kunnen vaststellen wat zich te dien aanzien precies heeft voorgedaan.

In dit opzicht wordt geen oordeel gegeven over de onderzochte gedraging.

61. Wat betreft verzoekers klacht dat hij te laat en rauwelijks is geconfronteerd met de brieven van A, geldt het volgende.

62. Voor de brief die A op 13 november 2002 aan Bo. meegaf toen deze B kwam ophalen voor een ontmoeting, had Bo. verzoeker al op 16 oktober 2002 gewaarschuwd. Gelet op de inhoud van de brief en de aard van het contact dat verzoeker met Bo. had op 13 november 2002 - een korte ontmoeting waarbij Bo. verzoeker moest meedelen dat B

hem die dag niet wilde ontmoeten - is het te billijken dat Bo. verzoeker die dag de brief niet overhandigde maar hiervoor een ander moment koos, in overleg met verzoekers echtgenote. De brief die A op 21 mei 2003 gaf, zond Bo. binnen een week, dat wil zeggen voldoende voortvarend, door naar verzoeker. Daaraan voorafgaande, namelijk op 29 januari 2003, had Bo. verzoeker laten weten dat er nóg een brief zou volgen van A. Van een te late en rauwelijkse confrontatie met de brieven van A is dus geen sprake geweest.

In dit opzicht is de onderzochte gedraging behoorlijk.

63. Wat betreft verzoekers klacht dat hem is verzocht om binnen drie dagen te reageren op een voortgangsrapportage over de kinderen, geldt het volgende.

64. Een termijn van drie dagen om te reageren op een voortgangsrapportage is te kort en het is dan ook terecht dat het Bureau Jeugdzorg dit erkende. Het feit dat de rapportage uiterlijk 4 juli 2003 aan de rechter moest worden gezonden, doet daar niet aan af. Juist het feit dat de rapportage aan de rechter moest worden gezonden, had voor het Bureau Jeugdzorg reden moeten zijn om verzoeker de rapportage eerder toe te sturen zodat hij een redelijke termijn had om hierop te reageren. Dat dit niet is gebeurd, vormt een schending van het fair play-beginsel dat inhoudt dat bestuursorganen burgers de mogelijkheid geven hun procedurele kansen te benutten.

In dit opzicht is de onderzochte gedraging niet behoorlijk.

65. Wat betreft verzoekers klacht dat geen uitvoering is gegeven aan de in de hulpverleningsplannen voorgenomen frequentie van contacten met hem, geldt het volgende.

66. In de hulpverleningsplannen voor de periode oktober 2001 tot 4 juli 2002 is het voornemen opgenomen om eens in de zes weken contact te hebben met verzoeker. Bo. legde in november 2001 contact met verzoeker, bezocht hem in december 2001 en januari 2002 én informeerde hem in december 2001 en januari 2002 over zijn contacten met de moeder en de kinderen. In de periode februari tot medio juni 2002 waren er diverse contacten tussen Bo. en verzoeker die vooral betrekking hadden op verzoekers ongenoegen over de werkwijze van Bo. Verder vond in juni 2002 een gesprek plaats ter voorbereiding op de eerste ontmoeting van B met zijn vader én besprak Bo. deze eerste ontmoeting met verzoeker. Hiermee is ruimschoots uitvoering gegeven aan het voornemen om eenmaal per zes weken contact te hebben met verzoeker.

In dit opzicht is de onderzochte gedraging behoorlijk.

67. In de hulpverleningsplannen voor de periode 4 juli 2002 tot 5 april 2004 is het voornemen opgenomen om eens in de acht weken contact te hebben met verzoeker. In het hulpverleningsplan voor de periode 5 april tot 26 mei 2004 is geen voornemen tot contact met verzoeker opgenomen. In de periode juli 2002 tot medio november 2002 had

het contact met verzoeker voornamelijk betrekking op de ontmoetingen van verzoeker met B en op de samenwerking van het Bureau Jeugdzorg en verzoeker. In november en december 2002 was er contact in verband met de brief die A haar vader had geschreven. In januari en februari 2003 had het contact betrekking op de ontmoetingen van verzoeker met B en vanaf maart 2003 tot medio juni 2003 op het gesprek tussen verzoeker en de moeder. Verder was er in juni, juli en augustus 2003 contact met verzoeker in verband met de voorgenomen beëindiging van de ondertoezichtstelling van de kinderen. Hiermee is ruimschoots voldaan aan het voornemen om eenmaal per acht weken contact te hebben met verzoeker.

In dit opzicht is de onderzochte gedraging behoorlijk.

68. Inmiddels, namelijk medio juni 2003, was Bo. opgevolgd door Ae., die in oktober 2003, wegens ziekte, werd opgevolgd door T. In de periode september tot medio december 2003 was er niet of nauwelijks contact met verzoeker en terecht bood T. verzoeker in zijn brief van 17 december 2003 hiervoor zijn verontschuldiging aan. In deze periode had de bemoeienis van het Bureau Jeugdzorg overigens alleen betrekking op A aangezien aan de ondertoezichtstelling van B op 13 september 2003 een einde was gekomen. Ook dit is in strijd met het vereiste van professionaliteit.

In dit opzicht is de onderzochte gedraging niet behoorlijk.

69. In de periode januari tot 5 april 2004 had T. een gesprek met verzoeker over onder meer de tussentijdse beëindiging van de ondertoezichtstelling van A, vond een briefwisseling plaats over dit gesprek én was er verder contact in verband met de voorgenomen tussentijdse beëindiging van de ondertoezichtstelling van A. Hiermee is voldaan aan het voornemen om eenmaal per acht weken contact te hebben met verzoeker.

In dit opzicht is de onderzochte gedraging behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het Bureau Jeugdzorg Gelderland te Arnhem, is:

gegrond voor wat betreft:

het niet goed leiden van het gesprek op 17 september 2002 wegens strijd met het vereiste van professionaliteit;

het binnen drie dagen moeten reageren op een voortgangsrapportage wegens strijd met fair play-beginsel;

de voorgenomen contactfrequentie in de periode september tot medio december 2003 wegens strijd met het vereiste van professionaliteit;

niet gegrond voor wat betreft:

de onvoldoende begeleiding van de omgangsregeling;

het voorschrijven aan verzoeker hoe hij zich tijdens zijn ontmoetingen met B diende te gedragen;

het niet van te voren waarschuwen dat een ontmoeting met B niet door zou gaan;

het niet opstellen van een agenda voor het gesprek op 16 augustus 2002

het tijdens het gesprek op 16 augustus 2002 onvoldoende gelegenheid bieden aan verzoeker om zijn zienswijze naar voren te brengen;

het niet opstellen van een agenda voor het gesprek op 17 september 2002;

het niet toestaan van bandopnamen van de gesprekken op 18 februari en 11 juni 2003;

het te laat en rauwelijks confronteren met de brieven van A;

de voorgenomen contactfrequentie in de periode oktober 2001 tot 4 juli 2002;

de voorgenomen contactfrequentie in de periode 4 juli 2002 tot september 2003;

de voorgenomen contactfrequentie in de periode januari tot 5 april 2004.

Over de klacht over het inwilligen van de eis van de moeder ten aanzien van het gesprek op 11 juni 2003 onthoudt de Nationale ombudsman zich van een oordeel.

Onderzoek

Op 4 mei 2005 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer X te Y met een klacht over een gedraging van het Bureau Jeugdzorg Gelderland te Arnhem.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de Stichting die het Bureau Jeugdzorg in de provincie Gelderland in stand houdt, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de Stichting die het Bureau Jeugdzorg in de provincie Gelderland in stand houdt verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

De stichting stelde het complete dossier van de zaak ter beschikking aan de Nationale ombudsman. De Nationale ombudsman heeft het dossier gedeeltelijk als vertrouwelijk aangemerkt. Verder gaf de stichting haar reactie op de klacht. Verzoeker werd in de gelegenheid gesteld op deze reactie te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De Stichting die het Bureau Jeugdzorg in de provincie Gelderland in stand houdt deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

De reactie van verzoeker gaf geen aanleiding tot wijzigen van het verslag.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op het complete door het Bureau Jeugdzorg aan de Nationale ombudsman ter beschikking gestelde dossier. Aangezien dit dossier gedeeltelijk als vertrouwelijk is aangemerkt, volgt hieronder geen opsomming van de afzonderlijke dossierstukken.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond